

Jurgitos Švedienės daktaro disertacija

Autorius: Jurgita Švedienė

Disertacijos pavadinimas: *CANDIDA* Berkhout GENTIES MIELIŲ PAPLITIMAS, BIOLOGINIAI SAVITUMAI IR PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ PRIEŠ JAS PAIEŠKA

Mokslo sritis: Biomedicinos mokslai, biologija (01B)

Mokslinis vadovas: dr. A. Paškevičius

Doktorantūros studijų laikotarpis: 2005-2011 m.

Gynimo data: 2012 m. gruodžio mėn. 18 d.

Santrauka

Disertacijoje aprašomas *Candida* mielių paplitimas įvairiuose substratuose bei žmogų supančioje aplinkoje, aiškinami jų biologiniai savitumai, tiriamos prevencinės priemonės užterštumui šiomis mielėmis sumažinti. Tyrimų metu iš gamtinių substratų (dirvožemio, vandens ir filosferos) maisto produktų, gyvenamosios ir darbo aplinkos oro, žmogaus pataloginės medžiagos buvo išskirti ir identifikuoti 498 mielių izoliatai. *Candida* genčiai priklausančios mielės sudarė 31% visų mielių rūšių. Išskirtos 26 *Candida* rūšys, iš jų 4 naujos Lietuvos mikobiotai – *C. magnoliae*, *C. saitoana*, *C. oleophila* ir *C. sorboxylosa*. Ištirti iš įvairių substratų išskirtų *Candida* mielių morfologiniai, fiziologiniai ir biocheminiai savitumai. Įvertintas *C. albicans* (C.A.4) ir *C. parapsilosis* (C.P.1), išskirtų iš maisto produktų, vienkartinių dozių ūmus toksiškumas/patogeniškumas *per os* ir intraperitonealiai šiltakraujams gyvūnams. Atliktas 11 dezinfekcinių priemonių ir 8 antigrybinių preparatų poveikio patogeninėms *Candida* mielėms įvertinimas. Nustatytas 12 augalų eterinių aliejų, bakterijų *Pantoea citrea* (T_{1x}, T_{2x}, T_{3x}) ir *Streptomyces* sp. (Ux, Ux308) poveikis *Candida* mielėms.

Publikacijos

Melvydas V., Šakalytė J., Paškevičius A., Gedminienė G., 2007. Search for biological control agents against *Candida* genera yeasts and other dermatomycetes. *Biologija*, 18(1): 45–49.

Šakalytė J., Paškevičius A., 2007. Distribution and biological peculiarities of yeasts in phyllosphere of different plants in Verkiai regional park (Vilnius, Lithuania). *Botanica Lithuanica*, 13(4): 279–285.

Ložienė K., Šakalytė J., Paškevičius A., Venskutonis P. R., 2008. Anti-*Candida* activity of *Thymus pulegioides* (Lamiaceae) essential oils depends on the plant chemotype. *Herba Polonica*, 54(4): 79–92.